

Muhammedali AKTAŞ

**ÖNCEKİ HUKUKUMUZDA
HACR**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XV
TAKDİM	1
GİRİŞ	7
I. EHLİYET	7
A. Tarifi	7
B. Kısımları	8
1. Vücüb Ehliyeti	8
2. Edâ Ehliyeti	9
C. Ehliyet Arızaları	10
1. Semavi Arızalar	10
i. Küçüklük (Sıgar)	10
ii. Akıl Hastalığı ve Akıl Zayıflığı (Cünûn ve Ateh)	11
iii. Uyku (Nevm) ve Bayılma (İğma)	13
iv. Unutma (Nisyan)	13
v. Kölelik (Rıkk)	14
vi. Ölüm Hastalığı (Maraz-ı mevt)	15
2. Mükteseb Arızalar	15
i. Sefeh (Sefihlik)	15
ii. Gaflet (Safdıllık)	16

iii. Sarhoşluk (Sekr)	17
iv. Bilmemek (Cehl)	17
v. Latife Beyanı (Hezl)	18
vi. Yanılmak (Hata)	18
vii. Dinden Dönme (İrtidad).....	19
viii. Zorlama (İkrah).....	19
D. Hacrin Ehliyet Arızalarındaki Yeri	20

BİRİNCİ BÖLÜM

İSLAM HUKUKUNDA HACR

I. HACRİN MAHİYETİ	23
A. Hacrin Tarifi.....	23
B. Eski Hukuk Sistemlerinde Hacr Benzeri Müesseseler	25
1. Mısır, Babil ve Sümer Hukukunda	25
2. Yunan Hukukunda.....	27
3. Roma Hukukunda.....	28
i. Yaş	33
ii. Akıl Hastalığı	35
iii. İsrâf/Sefeh.....	35
iv. Cinsiyet.....	36
v. Borçluluk	36
II. ÖNCEKİ HUKUKUMUZDA HACRİN ESASLARI	38
III. HACRİN NEV'İLERİ.....	41
A. Kuvvet İtibarıyla.....	41
1. Kuvvetli Hacr	41
2. Vasat Hacr	42
3. Zayıf Hacr.....	42
B. Hacrin Vukû Şekli İtibarıyla.....	42
1. Kendiliğinden Hacr	43

2. Mahkeme Kararıyla Hacr.....	43
C. Gözetilen Menfaat İtibarıyla	43
1. Hacedilenin Menfaatine Taalluk Eden Hacr	43
2. Hacedilenin Dışındakilerin Menfaatine Taalluk Eden Hacr	44

İKİNCİ BÖLÜM HACRİN SEBEPLERİ VE KURULMASI

I. KENDİLİĞİNDEN VUKU BULAN HACR SEBEPLERİ.....	45
A. Küçüklük.....	45
1. Temyiz.....	46
2. Bulûğ.....	47
3. Hacrin Küçüklerin Tasarrufları Üzerindeki Tesirleri	52
B. Akıl Hastalığı ve Akıl Zayıflığı.....	55
1. Akıl Hastalığı (Cünûn).....	56
2. Akıl Zayıflığı (Ateh).....	59
C. Kölelik.....	61
D. Ölüm Hastalığı (Marazu'l-Mevt)	64
1. Genel Olarak.....	64
2. Ölüm Hastasının Tasarruflarına Hacrin Tesiri.....	67
i. Ölüm Hastasının İvazlı Tasarrufları	69
ii. Ölüm Hastasının İvazsız Tasarrufları.....	72
iii. Ölüm Hastasının Nikâh ve Talâkı.....	77
II. MAHKEME KARARIYLA VUKU BULAN HACR SEBEPLERİ	78
A. Fâsıkın Hacı.....	78
B. Borçluluk (Deyn ve İflâs)	79
1. Genel Olarak.....	79
2. Medyûnun Hacrine Dair İhtilaflar	81
3. Medyûnun Muhatab Olacağı Müeyyideler	85

i.	Medyûnun Malları Üzerindeki Tasarruflarını Tahdit Etmeye Taalluk Eden Müeyyideler	86
ii.	Alacaklıları Tatmine Taalluk Eden Müeyyideler	90
a.	Medyûnun İfaya Davet Edilmesi ve Tazyik Hapsi.....	91
b.	Medyûnun Mallarının Hâkim Tarafından Satılması ve Alacaklılara Dağatılması.....	97
c.	Borçlunun Takib Edilmesi	101
C.	Sefeh	103
1.	Genel Olarak.....	103
2.	Sefeh Hâlinin Zuhur Şekilleri	107
3.	Sefihin Tasarruflarına Hacrin Tesiri.....	110
D.	Gaflet.....	116
E.	Amme Menfaatini İhlal Etme	116

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HACRİN NETİCELERİ VE KALKMASI

I.	HACRİN HÜKÜMLERİ ve VELÂYET	125
A.	Hacrin Hükümleri.....	125
B.	Hukukî Temsil (Velâyet ve Vesâyet)	127
1.	Genel Olarak.....	127
2.	Velî Yahut Vasînin Sahip Olması İcab Eden Vasıflar ve Neticeleri	131
3.	Velî Yahut Vasînin Hukukî Temsile Tâbi Kişinin Malları Üzerindeki Tasarrufları	135
4.	Hukukî Temsilin Başlaması ve Sona Ermesi.....	140
II.	HACRİN KALKMASI	142
A.	Mutlak Olarak Kalkması	142
1.	Hacrin Kendiliğinden Kalkması	142
2.	Hacrin Mahkeme Kararıyla Kalkması	145
3.	Hacrin Velinin veya Efendinin Beyanıyla Kalkması	147

i. Hacrin Velinin Beyanıyla Kalkması	147
ii. Hacrin Efendinin Beyanıyla Kalkması	149
B. Nisbi Olarak Kalkması (İzin)	149
NETİCE	155
KAYNAKÇA	159

EKLER

I. KÜÇÜKLÜK-AKIL HASTALIĞI/AKIL ZAYIFLIĞI- ÖLÜM HASTALIĞINA DAİR PRATİK ÇALIŞMA I	169
II. KÜÇÜKLÜK-AKIL HASTALIĞI-ÖLÜM HASTALIĞINA DAİR PRATİK ÇALIŞMA II	175
III. KÜÇÜKLÜK-AKIL HASTALIĞI-ÖLÜM HASTALIĞINA DAİR PRATİK ÇALIŞMA III	182
IV. ÖLÜM HASTALIĞI-SEFEH-BORÇLULUK HALLERİNE DAİR PRATİK ÇALIŞMA	186
V. SEFEH-BORÇLULUK HALLERİNE DAİR PRATİK ÇALIŞMA	192
VI. BORÇLULUK HALİNE DAİR PRATİK ÇALIŞMA	197